

Odpověď na článek mjr. Mahra, uveřejněný ve „Vojenských rozhledech“, roč. XI. (1930), čís. 5.

Článek mjr. Mahra je založen na tvrzení: „Z článku plk. dra Beneše by mohla vzniknouti domněnka, že je vše v nejlepším pořádku“. (Viz str. 363.) Z mnohých článků ve „VR“, roč. X. str. 693, a roč. XI., str. 133, a také již z Výroční zprávy Vojenského zeměpisného ústavu sv. V., a Sborníku Čs. společnosti zeměpisné, roč. XXVII. (1921) je však zřejmo, že je pravý opak pravdou.

Požadavky, kterých mjr. Mahr žádá od plánů a map, jsou tytéž, které jsou obsaženy v mých článcích. Všichni se shodujeme v tom, že jediné nové vyměřování a mapování vyhoví úplně požadavkům dělostřeleckým. Rozdíl v nazírání je ten, že mjr. Mahr nepokládá mapový materiál za dostatečně vyhovující těmto požadavkům, a dále, že nepodává žádného pozitivního návrhu, jak nedostatků v přechodné době čeliti. Takovéto negativní stanovisko je ovšem neudržitelné. Mnohem záslušnější v tomto smyslu je iniciativa škpt. Kapnina (VR, roč. X, [1929], str. 849), který se snaží ukázati, jak dalece je možno i nynější mapový materiál (mapu speciální) využiti.

Pochybuji také, že bude pro mjr. Mahra přesvědčujícím článek brig. gen. Rausche (VR, roč. XI, [1930], str. 357). Není vyloučeno, že budou hledány a nalezeny případy, kde shody, o nichž se v tomto článku mluví, budou méně příznivé. Generalisovati však nelze. Jak jsem ve svých článcích poznamenal, musí si dělostřelec býti vědom toho, s čím pracuje, a záleží velice na tom, jak kdo dovede s daným materiálem pracovati. Ani nejlepší přístroje a mapy nevylučují nedostatečnou práci, není-li dostatečných vědomostí.

Nakonec několik poznámek k některým návrhům a poznámkám mjr. Mahra.

1. Autor navrhuje vytisknouti zaměřené body na zvláštním listu triangulačním, místo mého návrhu natisknouti souřadnice

přímo na plán. Můj návrh nevyklučoval návrh autorův. (VR, roč. X. (1929), str. 697, 2. odst. shora.) Poznačuji však, že plány, získané novým mapováním, budou mnohem menších rozměrů, nežli rozměry dosavadních plánů 1:25.000, budou rozměrů originálních mapovacích listů, a triangulační list zhotovený podle jednotlivých listů by svými malými rozměry sotva vyhovoval.

Jednalo by se o to, z kolika listů měl by se zhotoviti jeden triangulační list. Bylo by proto patrně výhodnější zhotoviti takové triangulační listy až podle praktické potřeby.

2. Netvrdil jsem, že odpíchnuté souřadnice jsou rovnocenné se souřadnicemi číselnými. Napsal jsem, že výsledky získané z obou druhů souřadnic jsou pro dělostřelecké účely prakticky rovnocenné (viz článek brig. gen. Rausche).

Polemisovali s vývodu autorovými, že mně snad není znám význam trigonometrické sítě, že nemám snad na mysli směr palby, že zapominám na zpravodajskou službu dělostřeleckou, na pláno-měřictví atd., je těžko, poněvadž to znamená vraceti se stále k těm-že věcem, které jsem naprosto jasně ve svých článcích objasnil a jichž se dotýkám také na začátku této odpovědi.

3. Autor poznamenává, že odpíchovati souřadnice z grafického elaborátu a pak s nimi počítati zdá se mu jen zkomplikováním staré, jednoduché věci a nemá smyslu u starých plánů — stačí totiž dobrý transportér. Nevyklučoval jsem nikde druhého způsobu, naopak výslovně jsem poznamenal (VR, roč. X. (1929), str. 697, 2. odst. shora), že i při souřadnicové síti, která tvoří jediný celek s plánem, možno postupovati graficky.

Ale domnívám se, že počítání s odpíchnutými souřadnicemi ze starých plánů bude přece míti někdy význam, na př.:

- a) Jestliže k zjištění souřadnic nových bodů upotřebím teodolitu.
- b) Jestliže body, jichž upotřebuji při zaměřování jsou na různých listech plánů, v kterémžto případě grafické určování je nesnadnější.

4. Co se týká systému souřadnic katastrálních a vojenských, dovoluji si vysloviti mínění, že armádě vlastně do toho nic není, jaké souřadnice si zvolí katastr. Armáda nemůže předpisovati katastru a naopak. Pro katastrální vyměřování je jednotnost systému souřadnic pro celé státní území věc druhořadá. Zde především rozhodují meze lineárních a úhlových deformací. Poněvadž tyto meze jsou pro potřeby vojenské větší, je zde výhoda možnosti sestrojiti jednotný systém souřadnic — jednotnou projekci. Jediné tvar, poloha a rozloha území státu rozhoduje o volbě projekce vzhledem k daným požadavkům. Proto také se nebojí v jiných státech (Polsko, Francie) míti různé systémy souřadnic pro účely katastrální a vojenské. U nás ovšem jednotnost obou systémů není vyloučena.

Shrnu-li výsledek diskuse o požadavcích dělostřeleckých na plány a mapy, mohu s oprávněním konstatovati, že jak od mjr. Mahra, tak i kpt. Sousedíka nebylo řečeno nic nového. Požadavky ty byly Vojenskému zeměpisnému ústavu známy již od jeho založení.

Zajisté, že otázka úpravy nových plánů a map nebude řešena bez slyšení jedné z hlavních zbraní — dělostřelectva. Byli bychom snad dnes již dále, kdyby bylo dělostřelectvo již od prvopočátku jevilo o tuto úpravu takový zájem, jako nyní.